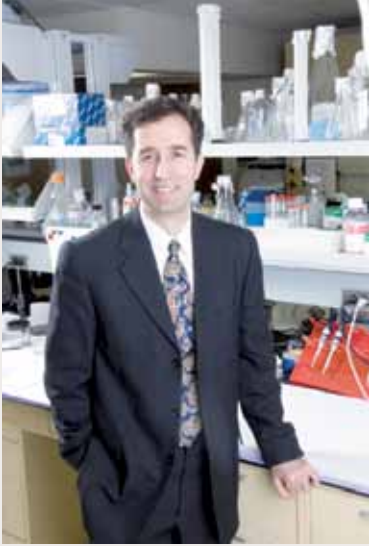

Dr. Bahri Karaçay'ın Bilim Söyleşisi

Özlem Ak İkinci

TÜBİTAK Bilim ve Teknik dergisi "Bilim Söyleşisi" etkinliğinin konuğu derginin yazarlarından Dr. Bahri Karaçay. "Yaşamın Sırrı: DNA" isimli kitabı 2010 yılında TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları'ndan çıkan Iowa Üniversitesi Çocuk Nörolojisi Kürsüsü öğretim üyesi Dr. Karaçay, 13 Kasım'da İstanbul TÜYAP Kitap Fuarı'ndaki TÜBİTAK standında okurlarıyla tanışacak ve kitabını imzalayacak. Bilim söyleşisi etkinliği kapsamında 14 Kasım'da 10:00-12:30 saatleri arasında İstanbul Üniversitesi'nde, 15:30-16:30 saatleri arasında Kabataş Erkek Lisesi 'nde, 15 Kasım'da 12:30-13:30 saatleri arasında TÜYAP Karadeniz Salonu'nda, 15:00 -16:30 Fatih Üniversitesi'nde ve 16 Kasım'da 15:00 -16:30 saatleri arasında İstanbul Atatürk Fen Lisesi'nde "Yaşamın Sırrı DNA: Genetik Reform ve Geleceğimiz" başlığı altında söyleşiler yapacak.

Gündemdeki Türkiye Canlıları

Bülent Gözcelioğlu

Türkiye'de yaşayan canlıların çeşitliliği bilenler için farklı anlamlar taşır. Konunun uzmanı bilim insanlarının dışında doğaseverler, doğa fotoğrafçıları canlı çeşitliliğini gözlemler ve fotoğraflar. Konuya uzak olanlar için (medya dâhil) aslında ülkemizde yaşayan bir hayvan hiç bilinmiyormuş gibi tanımlanabilir ya da insanları çok şaşırtabilir. Bunların temelinde ülkemizde yaşayan canlıların halka yeterince tanıtılmaması yatar. Şimdi bunlardan bazılarını ayrıntılı olarak bakalım.

Laos Kaya Faresi/YediuYur

Batı Karadeniz bölgesinde bulunan Laos kaya faresi olarak adlandırılan tür yazılı basında geçtiğimiz günlerde yer aldı. Güney Asya ülkelerinden kereste ithali sırasında kerestelerle birlikte geldiği, ardın-

Bülent Gözcelioğlu

dan da açıklıktan öldüğü söylendi. Ancak bu hayvan ülkemizde yaşayan bir kemirici türü. Karadeniz bölgesinde ve Trakya'da karışık yaprak döken ormanlarda yaşıyor. YediuYurlar gece aktif olduklarından ve devamlı göz önünde bulunmadıklarından ülkemiz doğasında yaşadıkları pek bilinmez. Sincaba benzeyen vücut yapılarıyla dikkat çeken yediuYurların boyları 15-20 cm kadardır. Uzun (10-20 cm) ve püsküllü kuyrukları vardır. Vücutlarının sırt kısmı grimsi siyah, karın kısmıysa soluk

Kazım Çarao

sarı renktedir. Kışın zor koşullarını atlatmak için ekim-kasım ayından nisan-mayıs ayına kadar kış uykusuna yatarlar. Yediyürlü kış uykusuna girmeden önce bolca kilo alır. Bunun için de yaz boyunca bulabildikleri her şeyi yerler. Elma, armut, erik, üzüm, kiraz, çilek, meyve tohumları, fındık, meşe palamudu, böcek, kuş yumurtası gibi çok çeşitli besinlerle beslenirler.

Udumbara çiçeği/ Altıngöz böceği yumurtası

Udumbara çiçeği bilim kurgu filmi *Avatar*'da (2009) 3000 yılda bir defa açan, mutluluğun sembolü çiçek olarak geçiyordu. Ülkemizdeyse zaman zaman bazı meyve ve bitkilerin üzerinde bu çiçeğin görüldüğüne ilişkin haberler çıkıyor. Bu görülenler aslında *Chrysopa* (altıngöz) cinsinin üyesi böceklerin yumurtaları. Bu böceğin yumurtaları çıkıntılıdır ve filmdeki Udumbara çiçeğine benzer. *Chrysopa* cinsi böcekler narın yapılı, parlak altın renkli gözleri olan, çok ince kanatlı böceklerdir. Akşam karanlığında ışığa gelirler, camlara tutunurlar ve evlere girebilirler.

Bunun dışında doğada, uygun olan her yerde (özellikle elma bahçelerinde) yaygın olarak bulunurlar. Tüm yıl boyunca görülen bu böcekler genellikle yazın yeşil, sarımsı ya da gri renkli, kışınsa kırmızımsı

kahverengi renktedir. Ergin bireyler iyi birer avcıdır. Küçük böcekleri avlarlar. Hatta yaprak bitlerini avladıkları için tarım için hayli yararlıdırlar.

Kazım Çapacı

Kazım Çapacı

İnsan Yüzlü Örümcek/ Yengeç Örümcekleri

İnsan yüzlü örümcek olarak tanımlanan bir tür de zaman zaman medyada yer alıyor. Vücut üzerindeki desenlerin insan yüzünü andırması nedeniyle insan yüzlü örümcek olarak tanımlanan ve yeni bir canlı türü gibi tanıtılan bu örümcekler aslında yengeç örümcekleridir. Thomisidae ailesinin üyesi olan bu örümcekler ülkemizde yaygındır. Yengeç örümcek denme-

sinin nedeni yengece benzemesi ve yana doğru hareket etmesidir. Bu örümceklerde yürüme bacaklarının ilk iki çifti diğerlerinden daha uzundur. Böylece avlarını kolayca yakalayabilirler. Renk değiştirme özellikleri vardır ve avlarını kendilerini gizleyerek yakalarlar. Hareket etmeden uzun süre kalabilirler. Gözlerinin baş kısmındaki konumu nedeniyle çok geniş bir alanı görebilirler. Genelde çiçekli bitkiler üzerinde bulunurlar.